

Tanácskozik az MSZMP XI. kongresszusa

Nemes Dezső beszéde

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ig próletariátusának és az antiimperialista erők közös nemzetközi frontjának alapvető érdeke.

A nemzetközi összefogásról szólva pártunk és népünk köszönettel adózik a Szovjetunió Kommunista Pártjának azért a hatalmas munkáért, amit a szocialista országok együttműködésének erősítésében, valamint a nemzetközi forradalmi munkásmozgalmak és a népek általános antiimperialista küzdelmének segítésében végez. Azt a békeprogramot, amelyet Breznyev elvtárs az SZKP XXIV. kongresszusán előterjesztett, pártunk a sajátjának vallja, mert ez korunk általános békeprogramja.

A mi pártunkban az SZKP iránti tisztelt és bizalom hagyományos és meggingathatatlan.

Ha egy munkáspárt vezetésében vagy egy szocialista ország kormányzatában teret nyer az SZKP-tól és a Szovjetuniótól való eltávolodás politikája, a nyílt vagy burkolt szovjetellenesség, akkor könnyen válik különféle szovjetellenes erők, imperialista manőverek játékszerevé. Meggyőződésünk, hogy az imperialisták és segítőitársaik politikai csapdának háttalánításához is az SZKP-val való szoros együttműködés a legbiztosabb fegyver. S ez nemcsak pártunk felfogása: a nép széles tömegeinek a tudatában is mélyen behatolt felismerés, hogy a Szovjetunióval való testvéri szövetség döntő garanciája annak, hogy hazánk nem lesz többé senkinek a kiszolgáltatottja, s biztosan hű marad a maga választotta szocialista úton.

Hasznos a kölcsönös tájékozódás

A kapitalizmus általános válságának mélyülésétől szólva Nemes elvtárs rámutatott: a fejlett tőkésországok gazdasági konjunkciójára, mint ismeretes, megrekedt és mind súlyosabb zavaroknak adta át a helyét. Ezt ma már azok is kénytelenek elismerni, akik még nem is olyan régen „konzervatív” felfogásnak nyilvánították a tőkés világrendszer általános válságára vonatkozó marxista nézeteket. Most viszont olyan felfogással találkozunk — főként ugyanazokban a körökben —, mely szerint a tőkés világ válságának további mélyülése elkerülhetetlenül jobboldali fordulathoz vezet, ami a nemzetközi enyhülési folyamatot is visszaveti.

Ilyen veszély valóban fennáll, s csak a demokratikus és szocialista erők együttes harca birkózhat meg vele. Márpedig a baloldali erők sikeres harca nemcsak elméleti, hanem nagyon is gyakorlati lehetőség. Ezt tanúsítja a progresszív erők küzdelmének általános fejlődése, a portugál fasizmus és gyarmatbirodalom bukása, a görög katonai junta letűnése, a békevilágmozgalmak jelentős megerősödése és sok más tény.

A nemzetközi osztályharc fejlődésének olyan szakaszában vagyunk, amikor a tőkés világban gátlástalanul folyó antikommunista propaganda ellenére, a munkásmozgalmak különböző irányzatainak együttes akciói szélesednek és mind erőteljesebbé válnak.

A testvérpártok nagy figyelmet fordítanak az antiimperialista összefogás fejlesztésére, a tőkés oligarchia hatalmának felszámolásáért és a valódi demokratikus néphatalomért folyó harcok erősítésére.

A szociáldemokrata pártok és a szociáldemokrata szakszervezetek vezető köreiben növekszik az érdeklődés a szocialista országok kommu-

nista pártjaival és szakszervezeteivel — így az MSZMP-vel és a magyar szakszervezetekkel — való kapcsolatok iránt.

Mi rokonszenvezünk azokkal, akik mernek dacolni az antikommunista nyomással, és úgy tekintik a békés egymás mellett élést, hogy abban nemcsak a kormányoknak és a diplomátáknak vannak tennivalóik, hanem a különböző irányzatú munkásszervezetek képviselőinek is. Érdekeltek vagyunk az együttműködésben, hiszen ez része azoknak az erőfeszítéseknek, melyeknek célja, hogy az enyhülés folyamata visszafordíthatatlanná váljék.

Az MSZMP, és hazánk különböző társadalmi szervezetei nemcsak készségesen fogadják a kapcsolatok fejlesztésére iránti szociáldemokrata érdeklődést, hanem maguk is kezdeményezik ezeket, s a jövőben is készek további erőfeszítésekre.

A kínaiak szakadár tevékenységéről

Nemes Dezső ezután arról a helyzetről beszélt, amit a kínai párt maoista vezetésének szakadár tevékenysége idézett elő.

— Ami a kínai helyzetet illeti — mondotta —, itt csupán arra utalok, hogy az imperialista hatalmak távoiról sem mondtak le arról, hogy ismét kiterjesszék uralmukat erre a nagy országra. A kínai nép győzelmes forradalmi harcával negyed századdal ezelőtől csapást mért az imperializmusra és az 1950-es években jelentősen hozzájárult az antiimperialista küzdelem általános fellejléséhez. Ekkor még a kínai vezetés az SZKP-val és a Szovjetunióval való barátságot hirdette. Az 1950-es évek végén azonban Mao ce-Tung kultusza jegyében fellépkedett a kispolgári nacionalizmus. Ez rányomta bélyegét a jelenlegi kínai vezetés egész politikájára, s ennek talaján alakult ki a maoista nagyhatalmi sovénizmus.

Mi rejlik e mögött — tesz fel a kérdést gyakran. Kína el akarja kerülni a fegyveres összecsapást az imperialista hatalmakkal, ami rendjén is lenne, de a pekingi vezetés páfordulása óta ezt nem a Szovjetunióval való szövetség további erősítésével akarja elérni, hanem szovjetellenes politikára térve az imperialisták táborában egy szovjet-kínai háború lehetőségének a reményét keltette fel és táplálta. E remény, az imperialisták bánatára, irreálisnak bizonyult, s úgy vélem, az is marad. Viszont élő valóság a maoizmus szovjetellenes propagandahadjáratát és szakadár tevékenységét. S amíg ez a helyzet, addig Kína nem töltheti be a nemzetközi kommunista mozgalom:an az imperializmus elleni küzdő erők javára azt a szerepet, amit be kellene töltenie.

Ha a kínai vezetés feladja a szovjetellenességet és a szakadár tevékenységet, ha visszatér az összefogás és az együttműködés útjára, amit a kínai nép elemi érdeke is követel — s amire előbb-utóbb sor kerül — akkor új szakasz fog nyílni Kína fejlődésében és gyorsulni fog az imperializmus terjesztésének folyamata is. Ma azonban a maoista vezetés a szovjet-amerikai háború elkerülhetetlenségét hirdeti, ebben bizakodik, s ettől várja hegemon tőrekvésének érvényesülését. Ugyanezen célból egy új európai háborúban is reménykedik, s ezáltal propagandát folytat az európai béke intézményes biztosítása ellen. Mint a szovjetellenesség általában, a maoizmus szovjetellenessége is egyet jelent a nemzetközi bekemozgalom elleni akna-

munkával és a béke híveinek el kell utasítaniuk az európai népeknek és a világ biztonságának ezt a háttámadását is.

Kapcsolataink egyre szélesednek

Szeretném külön kiemelni, hogy az MSZMP és a hazai társadalmi szervezetek nemzetközi tevékenységében rendkívül intenzív a vietnami nép melletti szolidaritásban való szenvedélyes részvétel, az izraeli agresszorok elleni küzdő arab népek határozott támogatása, a chilei junta vérgöze és terrorrendszere elleni nemzetközi tiltakozó mozgalomban való erőteljes közreműködés, s mindazok segítése, akik a világ különböző térségeiben küzdenek népük szabadságáért.

Az MSZMP nemzetközi munkájában növekvő helyet foglal el a fejlődő országokban működő antiimperialista, nemzeti demokratikus pártokkal és mozgalmakkal való kapcsolat. Bár ezeknek az országoknak nem mindegyikében progresszív jellegű a kormányzat, a nemzeti függetlenség védelme és megerősítése megköveteli, hogy a dolgozó nép, s így az erősödő munkásosztály a nemzeti demokratikus fejlődés hatékony tényezőjévé, a hatalom részesevé váljék. Csak hogy e haladó erők hatékony részvételre az országok függetlenségét és társadalmi haladását célzó erőfeszítésekben objektív követelmény. Mind gyakoribb tehát, hogy a nemzeti demokratikus pártok és kormányzatok tőrekvéseiben és céljaiban jellemzővé válik a szocialista orientáció, ami magával hozza a növekvő érdeklődést a szocialista országok fejlődésének, valamint pártjaik és társadalmi szervezeteink tevékenységének tapasztalatairól. Ez fejlődik ki abban is, hogy az MSZMP kapcsolata eme országok nemzeti demokratikus pártjaival szintén szélesedik és rendszeresebbé válik.

Nemzetközi feladataink a következő években tovább növekszenek. Folytatódik a két világrendszer történelmi versenye és harca, amely érinti az egész emberiség és minden nép sorsát. Döntő jelentőségű a küzdelem a különböző társadalmi rendszere állomok békés egymás mellett éléséért és a kölcsönösen előnyös gazdasági és kulturális együttműködés fejlesztéséért, az enyhülési folyamat visszafordíthatatlanná tételéért, valamint kedvezőbb nemzetközi feltételek teremtéséért minden nép szabadsága, nemzeti függetlensége és társadalmi haladása számára.

Ebben a küzdelemben halad előre — új győzelmeket érvelve és új győzelmeket aratva — a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet történelmi folyamata. Ennek útja a békéért és a szocializmusért küzdő erők összefogásának és együttes harcának továbbfejlesztése. A testvérpártok túlnyomó többségét ez vezérli, amikor a kétoldalú kapcsolatok fejlesztése mellett napirendre tűzik újabb regionális tanácskozások, majd általános nemzetközi értekezletek megrendezését. A forradalmi pártok számára nélkülözhetetlen a világ különböző térségeiben, az egyes földrészen és földünk egészén végbement és folyamatban levő

változások együttes elemzése és a szükséges következtetések közös megvitatása.

Politikánk — internacionalista politika

Pártunk határozott állásfoglalása, hogy az internacionalista összefogásnak elengedhetetlen követelménye a tapasztalatok rendszeres kicserélése és időnkénti együttes értékelése, a közös kérdések együttes elvtársi vitája, az összehangolt és kö-

zös cselekvést biztosító egyetemes állásfoglalás kialakítása sok fontos kérdésben. Nincs más út az összefogás és a közös küzdelem fejlesztésére, az elkülönülési tendenciák és a szakadár tőrekvések visszaszorítására.

Európában most földrésünk kommunista és munkáspártjainak regionális értekezlete van napirenden, mely az európai munkásság összefogásának és az összes haladó erőkkel való szövetségének fejlesztését, s egyben az általános antiimperialista küzdelem erősítését is hivatva szolgálja. Ennek előkészítése folytatódik, s pár-

tunk megtisztelő feladatát teljesítve, más testvérpártokkal együtt kivieszi a részét ebből a munkából. Az MSZMP ott lesz a kommunista és munkáspártok újabb világértelmezésében is, amelynek megrenchézéséhez érlelődnek a feltételek.

Az MSZMP a Szovjetunió Kommunista Pártjával szoros testvéri együttműködésnek, a kommunista világmozgalmak marxista-leninista egységének, az összes antiimperialista és békeszerető erők hatékony együttműködésének szilárd híve és az is marad — mondotta befejezésül Nemes Dezső.

Dr. Komócsin Mihály felszólalása

Dr. Komócsin Mihály, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára a következőket mondotta:

Kedves Elvtársak! Egyetértve a kongresszus előírásában előterjesztett előzetes jelentésekkel és javaslatokkal, a szóbeli beszámolókkal, a határozattervezet egy részéhez kívánok véleményem nyilvánítani. Amit elmondok, Csongrád megyei tapasztalatokra alapozom, de úgy hiszem, az ország számos megyéjéből is lehetne adatokkal, tényekkel bizonyítani.

A szocialista iparfejlesztés hatása

Tapasztalataink mutatják, hogy a szocialista iparfejlesztés, pártunk vidéki iparfejlesztési politikája nagy hatást gyakorol a társadalmi osztályszerkezet alakulására a korábban mezőgazdasági jellegű területeinken is. Következmenyeként jelentős átrétegződés ment végbe, a munkásosztály számbelileg gyarapodott, és a X. kongresszus óta homogenitása tovább erősödött, politikai vezető szerepe mind sokoldalúbban kiteljesedett.

Csongrád megye a felszabadulás előtt, s még utána is hosszú ideig agrárjellegű terület volt, az aktív keresők 71 százaléka a mezőgazdaságból élt, és mindössze csak 12 százaléka dolgozott az iparban, építőiparban. A munkások zömét is a kisiparban, illetve a szétszórt — a mezőgazdasághoz kapcsolódó — kisüzemekben foglalkoztatták. Jellemző volt a munkanélküliség nagy aránya, és hogy a lakosság egy része, munkakialom hiánya miatt, elvándorolt szülőhelyéről, illetve nagyarányú volt az ingázás.

Alapvető változás 1960 után történt: előbb jelentős mennyiségi, majd az utóbbi években lényeges minőségi változások történtek. Ezek legfőbb jellemző vonásai közül kívánok néhányat felsorolni:

— az aktív keresők száma megnőtt (megközelítette a népesség 50 százalékát). A foglalkoztatottság, mint társadalompolitikai probléma megszűnt. A munkaképes korúak foglalkoztatottsága majdnem teljesen mondható;

— az ipari munkások száma emelkedett leginkább. 1974-re részarányuk elérte az aktív keresők 38,5 százalékát. Így nemcsak a termelőalakok és a termelés értékében, hanem a foglalkoztatottságban is meghaladta a mezőgazdaságot. Ha a népgazdaság egész területén dolgozó munkásokat is számolva vesszük, a foglalkoztatottak 50 százalékát is meghaladja a munkások részaránya;

— nagy társadalmi átrétegződés következett be, a parasztság és a háztartásbeliek sorából sokan ipari munká-

sok lettek. A fizikai dolgozók — illetve gyermekeik — közül pedig szellemi pályákra kerültek számosan;

— az ipari foglalkoztatottság, így a munkásság megjelent és fejlődött olyan kisebb városokban, sőt nagyközségekben is, amelyek korábban kimondottan mezőgazdasági jellegű települések számítottak;

— ipari jellegű üzemegységek, illetve munkahelyek jöttek létre mezőgazdasági termelőegységekben is;

— a községekben — sőt a tanyavilágban is — mind kevesebb az úgynevezett „tisztá paraszt”-család. Mind több családban — főleg a fiatalok között — ipari munkás is van;

— az ipari munkakialkalmak létesítésével a minimálisra csökkent az elvándorlás, sőt mérséklődött az ingázás is. Közeledett egymáshoz a foglalkoztatottak munka- és lakóhelye, amely jelentősen javította a család életfeltételeit;

— az ipari üzemek káderképző bázisul szolgáló mezőgazdasági termelőegységek számára, a rohamosan terjedő új technikához értő szakemberek biztosításában;

— a termelőegységek méreteinek növekedése nagyobb munkakollektívákat kövcsöl össze, amelyekben — a párt- és a tömegszervezetek nevelő munkájának hatására is — mérhetően gyorsabban fejlődik a szocialista tudat, a munkásmagatartás;

— a munkahelyek, illetve a termelőberendezések korszerűsítése a munkafeltételek átalakulását, a dolgozó emberek kvalifikáltságának növekedését váltja ki. A párt-határozatok, a kormányintézkedések hatására emelkedett a szakmunkásképzés és a -továbbképzés tekintélye és szerepe;

— a korábban a mezőgazdaságban vagy háztartásban egyedül, vagy majdnem egyedül dolgozó emberek az évek során nemcsak megszokták, de meg is szerették a kollektív munkavégzést. A munkások egymás iránti közösségi felelőssége és segítőkészsége a termelőtevékenységen

túl is szükségletté kezd válni. A munkásszolidaritás ezernyi példájával találkozunk ezen új munkások között (családi lakóház építésének segítése, sokgyermekes, vagy gyermekeit egyedül nevelő munkások, idősök támogatása). A szocialista brigádmozgalmak mindinkább nemcsak az együtt dolgozók, hanem egymás életét, fejlődését segítők közösségévé válnak;

— az új, illetve a jelentősen kibővült üzemek munkásgárdája az elmúlt négy évben stabilizálódott. A munkaerő-vándorlás mérséklődött, a törzsgárdatagok száma megduplázódott. Szemünk előtt — vidéken — a magyar munkásosztálynak egy új osztaga formálódik (számbelileg is állandóan gyarapodva). E munkások többségének nincsenek szülőktől örökölt munkáséletismeretek, nincsenek saját, régi munkástanulataik. A kapitalista üzemből végzett munka nyomásból emlékeit sem ismerik. Ők szocialista üzemből kezdtek munkáséletüket. Számukra a dolgozó emberről való sokoldalú gondoskodás magától értetődő. A demokratikus légtört a munkahelyen is kezdettől megszokták. Ezért is elemi erővel jelentkezik az igény véleményük meghallgatására és figyelembevételére.

A vidéki iparfejlesztés egyes sajátosságai miatt a termelőegységek jelentős részében a munkások zöme nő, illetve fiatal. Az előrehaladás a munkahelyi „ranglétrán”, a szakképzetlenségtől a betanítottáig, a szakmunkás, sőt a termelőrészegek kisebb-nagyobb vezető posztjaira a tehetségesek és szorgalmasak számára elég gyors. Mindezek következtében a munkásokban a párt politikai elvei élénk visszhangra találnak.

Munkásosztályunk izmosodó új serege

A termelési mozgalmakba bekapcsolódásra, a politikai és közéleti aktivitásra készségük növekvő. Olyan emberek, akik nemrégben csak a kisparcellájuk határáig, vagy a konyhaajtójuk küszöbéig láttak, ma az üzem, a vállalat és a népgazdaság érdekeinek jobb szolgálatán gondolkodnak, vitakoznak.

Akiknek az aggodása és gondoskodási készsége a családra, maximum a közeli rokonságra terjedt ki, ma társadalomunka-órát ajánlanak fel és teljesítenek a munka- és lakóhelyi jóléti, kulturális, sportintézmények fejlesztésére, a környezet csinosítására. Szabad idejükben kommunista műszakokat vállalnak és teljesítenek új gyermekintézmények anyagi alapjainak megteremtésére.

Sokan közülük talán nem tudnák pontosan elmondani a proletár internacionalizmus definícióját, de munkájukban és más emberi meg-